

MARIEKE BASELMANS

is leerkracht, leesadviseur

en tekstschrijver

(www.flow-communicatie.com)

**LAAT ZE
LEZEN!**

Lezen in de thuis taal

**Door aandacht te besteden aan (voor)lezen in de
thuis taal van je leerling, ontwikkelt deze meer
zelfvertrouwen. Dit doordat de eigen taal erkend wordt.
Bovendien leren kinderen daardoor sneller de
Nederlandse taal.**

In dit artikel geef ik praktische voorbeelden om meertalige (prenten)boeken in te zetten in je groep. Als je deze integreert in je onderwijsaanbod, vergroot je het verhaalbegrip van je leerlingen. Het erkennen en stimuleren van de moedertaal op school, draagt daarnaast bij aan het zelfvertrouwen van kinderen. Het lezen in de thuis taal legt bovendien een sterke basis voor het leren van andere talen en het uitbreiden van de kennisbasis van je leerlingen.

LUISTERFRAGMENT

Bij het initiatief *Prentenboeken in alle talen* horen zes prentenboeken met een QR-code met luisterfragmenten. Een van de boeken is: *Help! Een verrassing!* Met tekst en illustraties van Miriam Bos. Het boek is gekozen tot Prentenboek van het jaar 2024. Laat voorafgaand aan het klassikaal voorlezen van een van deze prentenboeken, je leerling luisteren naar het audiobestand in hun thuis taal op

FOTO: VINCENT VAN DEN HOOGEN

Kinderen gebruiken de thuis taal als basis voor het leren van een nieuwe taal

<https://prentenboekeninalletalen.nl>. Dit kan zelfstandig via een tablet met koptelefoon, of in een klein groepje met een begeleider erbij. Als je daarna het verhaal in de klas voorleest, hebben de leerlingen zich al een voorstelling kunnen maken van waar het boek over gaat. En is het makkelijker voor hen om te luisteren naar de Nederlandse versie. De ouderbetrokkenheid wordt nog eens vergroot als je het prentenboek ook mee naar huis geeft.

BUKIBOEK

BukiBoek – een website vol meertalige kinderboeken (<https://bukiboek.nl>) – is een initiatief van Clayton Pikero. Ik vroeg hem waarom het belangrijk is om in de moedertaal te lezen. Clayton: 'Het belang van boeken in de thuistaal op school gaat verder dan enkel het leren van de taal. Het vormt een essentieel onderdeel van de identiteit van leerlingen. Toen ik op driejarige leeftijd naar Nederland kwam, kregen mijn ouders het advies om het Papiaments even links te laten liggen zodat ik me volledig kon richten op het leren van Nederlands. Dit betekende dat een belangrijk deel van mijn identiteit – mijn moedertaal – niet werd erkend.'

Reacties vanuit scholen bevestigen volgens Clayton de positieve impact van het lezen van boeken in de thuistaal. Als voorbeeld noemt hij een verlegen Pools meisje dat opbloeide toen ze trots kon laten zien dat ze een Pools boek kon lezen en haar klasgenoten en de meester woordjes kon leren. Leerkrachten geven verder aan dat deze boeken een brug vormen om ouders te betrekken bij het onderwijs.

Ook als ouder heeft Clayton ervaren hoe waardevol het is om kinderboeken in de thuistaal van het kind te gebruiken. 'Mijn kinderen beheersen het Papiaments niet vloeiend, maar ze krijgen de taal mee via boeken, muziek en familie. Opvallend is dat ze goed het onderscheid weten tussen woorden in het Papiaments en het Nederlands. Kinderen zijn als sponzen, ze leren snel nieuwe dingen en kunnen verbanden leggen. Hoe eerder kinderen worden blootgesteld aan een nieuwe taal, hoe sneller ze in staat zijn om de taal te beheersen. Zonder in te leveren op de beheersing van andere talen. Kinderen gebruiken de thuistaal als basis voor het leren van een nieuwe taal.'

Meer meertaligheid

- Op NIK NAK vind je kinderboeken in verschillende talen en thema's. Bijvoorbeeld *Superhelden* met als hoofdpersonen Jonas, Ayla, Zaki, Nina en Lucie. Ze komen elk uit een ander land en ontdekken dat hun meertaligheid superkracht geeft. De boeken zijn verkrijgbaar in het Nederlands, Arabisch, Amhaars, Engels, Frans, Spaans, Tigrinya en Turks. <https://nik-nak.eu>
- LOWAN ondersteunt onderwijs voor nieuwkomers en ontwikkelde een (meertalige) brochure voor ouders over meertalig opvoeden: <https://www.lowan.nl/po/nieuws/informatie-over-meertaligheid-voor-ouders>
- Sprookjes en klassieke kinderverhalen online luisteren en laten voorlezen in diverse talen: <https://ririro.com/nl>

3 leestips

1

Lidy Peters, *Talen die de school in komen* (Lannoo, 2021)

In dit handboek geeft Lidy Peters de boodschap: geef meertalige leerlingen de ruimte hun thuistaal te gebruiken in het onderwijs. Doe er zelfs een beroep op. Dat kan zónder dat leerkrachten deze talen hoeven te beheersen, volgens haar. Omdat deze leerlingen al een rijke woordenschat en kennis van de wereld in hun thuistaal hebben.

2

Carolien Frijns, *De vliegtuigklas* (Pelckmans, 2019)

Dit boek brengt helder gebrachte inzichten uit internationaal onderzoek, doorspekt met praktijkvoorbeelden en concrete ideeën voor de onderwijspraktijk. *De vliegtuigklas* is een aanrader voor (toekomstige) leerkrachten, lerarenopleiders en onderwijsondersteuners die naar gelijke onderwijskansen streven.

3

Mirjam Visker, *Lappa wordt kampioen* (Pegasus, 2022)

Dit tweetalige boek is verschenen in het Nederlands in combinatie met Oekraïens, Pools en Somalisch. Lappa is boos en verdrietig omdat het netjes knippen op school niet lukt, en hij hiermee wordt geplaagd. Na goede raad van opa gaat Lappa oefenen. En van oefenen leer je. En als je boos wordt als iets niet lukt: eerst tot tien tellen.